

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžk/15/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200108
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5017200108.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobkyne: H., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Žilina, so sídlom Národná 34, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1029/2017-KaZa r.z. 12452/2017 zo dňa 22. februára 2017, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/47/2017-70 zo dňa 11. októbra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 31S/47/2017-70 zo dňa 11. októbra 2017 z a m i e t a.

Kasačnej sťažovateľke právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

1.1 Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“) zamietol žalobu žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1029/2017-KaZa r.z. 12452/2017 zo dňa 22.02.2017, ktorým žalovaný s poukazom na § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) nepriznal žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci. Žalovaný tak rozhodol z dôvodu, že nebola vylúčená zrejماً bezúspešnosť sporu, čím žiadateľka nesplnila jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc.

1.2 Krajský súd v Žiline v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na ustanovenie § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. zo znenia ktorého vyplýva, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na bezplatnú právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch zákonných

podmienok ustanovených v § 6 ods. 1 uvedeného zákona, pričom nesplnenie čo i len jednej z nich má za následok nepriznanie bezplatnej právnej pomoci. Vychádzajúc z gramatického a logického výkladu právnej normy ustanovenej v § 6 ods. 1 písm. a) až c) tohto zákona vyplýva, že zákonodarca priznáva fyzickej osobe právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu, v ktorom si uplatňuje ochranu svojich práv a v právnej norme ustanovenej v § 8 tohto zákona, príkladmo uvádza skutočnosti, na ktoré centrum prihliada pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti takéhoto sporu. Z uvedeného je zrejmé, že môže ísť aj o iné skutočnosti, ktoré by preukázali, že spor, v ktorom žiadateľ žiada o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci, je zrejme bezúspešný. V každom prípade však musí ísť o také skutočnosti, ktoré zjavne preukazujú bezúspešnosť sporu žiadateľa. Je tiež možné konštatovať, že nie je úlohou súdu správneho súdu, ani úlohou žalovaného nahrádzať úvahu súdu konajúceho v predmetnom spore žiadateľa, a za tým účelom vykonávať dokazovanie, ktoré je v právomoci iba súdu konajúceho vo veci samej.

1.3 V súvislosti s negatívnou podmienkou „zrejmej bezúspešnosti sporu“ Krajský súd v Žiline zdôraznil, že v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. ide o technický pojem výlučne pre účely tohto konania, ktorý nemôže prejedukovať konanie vedené na súde. Uvedený pojem je demonštratívne vymedzený pojmom najmä a naznačuje taký skutkový stav veci, u ktorého žalovaný pri dodržaní odbornej starostlivosti pri prvotnej analýze veci postupom pri obvyklej opatrnosti neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť náklady právnej pomoci.

1.4 Krajský súd v Žiline mal z obsahu administratívneho spisu za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu v Žiline č.k. 27C/189/2012-251 zo dňa 16. apríla 2015 bola žalobkyni uložená povinnosť vypratať byt č. 7 vo vchode č. XX na prvom poschodí, nachádzajúci sa na Ulici U. v M., v dome č. XXXX, ktorý je postavený na parcele č. 8070, zapísaný na LV č. XXXX v k. ú. M., obec M., okres Žilina a odovzdať tento navrhovateľovi - Mestu Žilina do 15 dní po zabezpečení náhradného ubytovania. Krajský súd v Žiline taktiež zistil, že Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 5Co/317/2015-303 zo dňa 28.07.2015 predmetný prvostupňový rozsudok Okresného súdu v Žiline potvrdil. Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že vo veci boli ako svedkovia vypočutí aj H.. V odôvodnení rozsudku bolo konštatované, že žalobkyňa sa nevhodne správa ako užívateľka bytu, táto si až šikanóznym spôsobom uplatňuje svoje práva a zrejme nevhodným spôsobom vystupuje vo vzťahu k ostatným nájomcom ako vlastníkom v obytnom dome. Súd ďalej konštatoval, že nemal dôvodné pochybnosti o výpovediach svedkov, a to členov domového výboru domu.

1.5 Krajský súd v Žiline uviedol, že pri posudzovaní veci vychádzal z hodnotení svedeckých výpovedí svedkov označených v žiadosti žalobkyne o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci za protistranu, ktorých tvrdenia boli v rámci právoplatne skončeného súdneho konania považované za preukázané, a teda pravdivé a z uvedeného dôvodu nebola splnená základná podmienka, aby sa žalobkyňa ako žiadateľka mohla domáhať náhrady škody od domových dôverníkov (osôb označených v žiadosti), a to existencia porušenia právnej povinnosti.

1.6 V predmetnom prípade mal Krajský súd v Žiline zároveň za preukázané, že žalobkyňa od uvedených osôb označených vo svojej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci chcela žiadať súdnou cestou náhradu škody nad 500,- € z dôvodu, že ako porušenie právnej povinnosti uvádzala skutočnosť - tvrdenie troch domových dôverníkov, ktoré mali byť uvedené v sťažnostiach adresovaných Mestu Žilina, pričom existencia predmetného porušenia právnej povinnosti nebola preukázaná.

1.7 Krajský súd v Žiline v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade je potrebné vychádzať z právoplatne skončeného konania pred Krajským súdom v Žiline, v ktorom bola žalobkyňa zaviazaná na vypratanie vyššie špecifikované bytu po zabezpečení náhradného ubytovania. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval, že na základe vyššie uvedených skutočností nemožno dospieť k záveru, že zo strany uvedených osôb (domových dôverníkov) došlo k porušeniu právnej povinnosti. Dôvodom uloženej povinnosti - vypratania (vyst'ahovania sa) z bytu, je uložená povinnosť stanovená v právoplatnom rozsudku súdu. Z obsahu uvedeného rozsudku je pritom zrejmé, že vo veci boli účastníkmi konania navrhovateľ - Mesto Žilina a odporca - žalobkyňa. V uvedenom súdnom konaní

vystupovali osoby označené v žiadosti žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci ako svedkovia. V rámci právoplatne skončeného súdneho konania boli tieto osoby vypočuté, pričom pred ich výsluchom boli v súlade s § 126 ods. 1 zákona č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) poučené o ich povinnosti hovoriť pravdu a nič nezamlčovať.

1.8 Z vyššie uvedených dôvodov dospel Krajský súd v Žiline k záveru, že v danom prípade, keď žalovaný konštatoval, že tvrdenia uvedené v sťažnostiach domového výboru sú preukázané a pravdivé, pričom tvorili jeden z podkladov v rámci dokazovania vykonaného v súdnom konaní, ktoré bolo už právoplatne skončené, a teda uvádzané skutočnosti nie je možné považovať za porušenie právnej povinnosti, žalovaný správne konštatoval, že sa v danom prípade jednalo o zrejmu bezúspešnosť sporu s poukazom na § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. Na základe uvedených skutočností možno označiť postup žalovaného, ktorý sa nezaoberal splnením ďalších podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, za správny a v súlade so zákonom.

2.

2.1 Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhala, aby Krajský súd v Žiline vyhovel jej žiadosti a priznal jej právnu pomoc.

2.2 Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 31S/47/2017 zo dňa 27. októbra 2017 vyzval žalobkyňu na doplnenie podania. Krajskému súdu v Žiline bolo dňa 06.11.2017 doručené podanie označené ako „Doplnenie žaloby“, ktoré s prihliadnutím na jeho obsah Krajský súd v Žiline vyhodnotil ako doplnenie údajov k predchádzajúcemu podaniu - kasačnej sťažnosti.

2.3 Žalobkyňa v podanej kasačnej sťažnosti uviedla, že Krajský súd v Žiline nedostatočne preveril jej bytovú situáciu. Žalobkyňa je invalidnou dôchodkyňou a náhradné ubytovanie, ktoré jej Mesto Žilina ponúklo, si nemôže dovoliť. Žalobkyňa ďalej zdôraznila, že je konaním Mesta Žilina ohrozená na živote a zdraví, lebo bude v budúcnosti bezdomovkyňou, a to z dôvodu, že traja domoví dôverníci ju dali vysťahovať, hoci na to nemali dôvod a nijako nepreukázali svoje tvrdenia. Žalobkyňa zastáva názor, že na základe podnetu domových dôverníkov, podanom na Mestský úrad v Žiline, prišla o byt. Konaním domových dôverníkov má byť žalobkyňa podľa jej slov v budúcnosti finančne poškodená, ako aj poškodená na zdraví a živote.

2.4 Žalobkyňa uviedla, že v konaní pred Krajským súdom v Žiline o odvolaní žalobkyne podanom proti rozhodnutiu Okresného súdu Žilina o vypratání bytu si sudkyňa predvolala troch domovníkov, ktorí tvrdili, že s ňou nemajú nezhody a nijako nevedeli preukázať tvrdenia, ktoré svedčili. Žalobkyňa mala za to, že boli voči jej osobe zaujatí z dôvodu, že s hasičmi riešila bezpečnostné problémy, ktoré ohrozovali osoby žijúce v paneláku. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na skutočnosť, že bývalý domovník zamrežoval jeden vchod do paneláku s úmyslom, aby sa žalobkyňa bola nútená stretávať s ostatnými susedmi, čo im robia zle, pričom ďalší domovník - hasič mu mal tento krok tolerovať. Akonáhle zistili, že žalobkyňa má záujem o odkúpenie bytu, dali na ňu sťažnosť obsahujúcu vymyslené informácie. Skutočnosť, že zo 48 bytov sú iba 2 mestské, žalobkyňa označila za diskriminačnú.

2.5 Žalobkyňa v závere kasačnej sťažnosti poukázala na skutočnosť, že z Centra právnej pomoci ju zastupovala p. K., ktorá v odpore proti rozkazu na plnenie napísala, že žalobkyňa vyplatila dlh v júli 2012. Chybný údaj žalobkyňa opravila na júl 2011. Žalobkyňa mala za to, že uvedené pochybenie zo strany zástupkyne Centra právnej pomoci bolo príčinou na jej vypratanie z bytu.

3.

3.1 Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril podaním doručeným Krajskému súdu v Žiline dňa 15.12.2017, v ktorom navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne ako

nedôvodnú zamietol.

3.2 Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Žiline, ktorý sa podľa názoru žalovaného náležite vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne. Žalovaný má za to, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti neuvádza žiadne nové skutočnosti, iba opakuje námietky, ktoré boli predmetom jej správnej žaloby, a teda aj posúdenia krajským súdom.

3.3 Žalovaný považoval za potrebné sa vyjadriť k námietke žalobkyne, ktorá opakovane poukazovala na pochybenie žalovaného pri zastupovaní žalobkyne v konaní o vypratanie bytu, spočívajúce v uvedení chybného dátumu vyrovnania dlhu na nájomnom odpore, ktorý za žalobkyňu podával žalovaný. Žalobkyňa sa domnievala, že predmetné chybné uvedenie dátumu predstavuje hlavný dôvod vedúci k rozhodnutiu o vyprataní z bytu. Uvedené presvedčenie žalobkyne je podľa názoru žalovaného nesprávne, nakoľko z odôvodnenia rozsudku o vyprataní bytu je zrejmé, že k zániku nájmu bytu došlo k 31.5.2011, a preto pokiaľ bol dlh na nájomnom uhradený v júli 2011 (nie 2012), tak to zánik nájmu už nemohlo ovplyvniť. Následne bola so žalobkyňou uzavretá už iba nájomná zmluva na dobu určitú, pričom táto jej nebola predĺžená, čo spôsobilo zánik nájmu bytu a následne rozhodnutie súdu o vyprataní bytu.

3.4 Žalovaný v závere svojho vyjadrenia zdôraznil, že z podania žalobkyne v tomto konaní, ako aj z početných ďalších žiadostí žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci adresovaných žalovanému je zrejmé, že žalobkyňa neakceptuje rozhodnutie súdu a opakovane sa chce domáhať nároku na náhradu škody voči domovníkom, susedom, Centru právnej pomoci a Mestu Žilina. O jej vyprataní z bytu však právoplatne rozhodol súd na základe rozsiahleho dokazovania, a preto (aj) v danej veci ide o zrejmu bezúspešnosť sporu.

4.

4.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <., rozsudok verejne vyhlásil (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

4.2 Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

4.3 Podľa § 454 SSP, na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

4.4 Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalobkyňa podala dňa 05.01.2017 žiadosť o právnu pomoc pri uplatnení náhrady škody voči domovým dôverníkom za morálnu škodu, problémy a stresy, cestovné výdavky a stratu času, ktoré jej svojou sťažnosťou adresovanou Mestu Žilina a svedeckými výpoveďami v rámci súdneho konania o vypratanie bytu spôsobili. Okresný súd Žilina rozsudkom sp. zn. 27C/189/2012 zo dňa 16. apríla 2015, uložil žalobkyňi povinnosť vypratať byt a odovzdať ho Mestu Žilina do 15 dní po zabezpečení náhradného ubytovania. Uvedený rozsudok Okresného súdu Žilina bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/317/2015 zo dňa 28. júla 2015.

4.5 Žalovaný rozhodnutím č. 1029/2017-KaZA zo dňa 22. februára 2017 podľa § 10 ods. 5 zákona č.

327/2005 Z. z. žalobkyni nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci pri uplatnení náhrady škody voči domovým dôverníkom za morálnu škodu, problémy a stresy, cestovné výdavky a stratu času, ktoré jej svojou sťažnosťou adresovanou Mestu Žilina a svedeckými výpoveďami v rámci súdneho konania o vypratanie bytu spôsobili. Uvedený záver žalovaný odôvodnil tým, že v danom prípade nebola splnená jedna z troch zákonných podmienok, vyžadovaných na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci (§ 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.), a to konkrétne podmienka, že sa v danom prípade nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu.

5.

5.1 Podľa § 1 zákona č. 327/2005 Z. z., účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v konaniach o oddĺžení podľa osobitného predpisu, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len "protispoločenská činnosť") alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

5.2 Podľa § 2 zákona č. 327/2005 Z. z., tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

5.3 Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z., tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaniach o oddĺžení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len "vnútroštátne spory").

5.4 Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z., na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

5.5 Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

5.6 Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a/ a b/ musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

5.7 Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z., pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

6.

6.1 Kasačný súd po oboznámení sa s obsahom administratívneho a súdneho spisu zistil, že vo vzťahu k predmetu kasačných námietok žalobkyne sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline a na zdôraznenie jeho správnosti doplnia nasledovné dôvody:

6.2 Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci bola otázka zrejmej bezúspešnosti sporu vo vzťahu k žiadosti žalobkyne o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z.

6.3 Z ustanovenia § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva účel tohto zákona, ktorým je vytvorenie systému poskytovania právnej pomoci a zabezpečenie jej poskytovania v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. V takom prípade je viac ako vhodné stanoviť podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy. Jednou z takýchto podmienok je skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z.). Je potrebné zdôrazniť, že úlohou orgánu verejnej správy v tomto prípade nie je prejednávať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z. z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva alebo napríklad či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť napríklad z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať i situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

6.4 Žalovaný sa v prejednávanej veci zaoberal posudzovaním otázky zrejmej bezúspešnosti sporu, ako jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Zákon č. 327/2005 Z. z. v ustanovení § 8 exemplifikatívne vymedzuje skutočnosti, na ktoré je žalovaný pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu povinný prihliadať. Uvedený výpočet má demonštratívny charakter, čo v praxi znamená, že žalovaný pri svojom rozhodovaní zohľadňuje aj iné aspekty, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, je podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky povinný prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii žalovaného, ktorý je však povinný každú vec posudzovať individuálne, a to s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu.

6.5 Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že záver žalovaného o bezúspešnosti sporu nemusí byť vždy totožný s následným rozhodnutím príslušného súdu, do právomoci ktorého patrí rozhodovať vo veci samej. Ani správny súd konajúci podľa príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku nenahrádza konanie tohto súdu. V správnom súdnom konaní sa posudzuje len zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného, t.j. či bolo konanie vedené v súlade s procesnými predpismi a či došlo k správnej aplikácii príslušného hmotnoprávneho predpisu. Správne súdy nenahrádzajú rozhodovanie všeobecných súdov a nemôžu ani prejednávať rozhodnutie všeobecného súdu vo veci, v ktorej sa žalobca obrátil na žalovaného.

6.6 Krajský súd v Žiline v odôvodnení svojho rozsudku správne poukázal na skutočnosť, že k otázke posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu Centrom právnej pomoci zaujal stanovisko aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 253/2013-24 zo dňa 25.04.2013, v ktorom konštatoval, že „Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany Centra právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. je pritom len posúdením splnenia jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení toho osobitného právneho predpisu, ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako osoby v

materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná. Sťažovateľ mal navyše zachované právo zvoliť si sám právneho zástupcu mimo inštitútu právnej pomoci poskytovanej Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. osobám v materiálnej núdzi."

6.7 Z uvedeného vyplýva žalovanému právomoc pri analýze splnenia podmienok ustanovených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. skúmať zrejmú bezúspešnosť sporu, v rámci ktorého žiadateľ (v danom prípade žalobkyňa) právnu pomoc žiadal. Uvedená skutočnosť však žiadnym spôsobom negatívne nezasahuje do práva na súdnu a inú právnu ochranu. Práve naopak, štát preberá na seba pozitívny záväzok vo vzťahu k občanom v núdzi, a to v rozsahu, ktorý je prijateľný z hľadiska dlhodobej udržateľnosti, keďže by bolo neúnosné poskytovať právnu pomoc tohto druhu v absolútne všetkých prípadoch, t. j. bez stanovenia hranice odkázanosti a bez stanovenia rozsahu oblastí, v ktorých sa právna pomoc poskytuje (t.j. systémom „každému a vo všetkom“). Úlohou žalovaného pri jeho rozhodovaní je filtrovať šikanózne, neopodstatnené a bagatelné návrhy žiadateľov, čím dochádza k odbremeňovaniu činnosti súdov. Týmto postupom zároveň žalovaný chráni žiadateľov pred podávaním neúspešných žalôb, či pokračovaním v neúspešnom súdnom konaní, kde im v prípade neúspechu hrozí povinnosť nahradiť trovy konania.

6.8 K uvedenej problematike sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6Sžo/36/2011 zo dňa 22. augusta 2012, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že posúdenie otázky zrejmej bezúspešnosti sporu nemožno ponechať len na tvrdení žiadateľa a priznávať tak nárok aj v prípade, keď žiadateľ nemá dôkaz, ktorým by pred súdom preukázal oprávnenosť jeho nároku. Takýto postup by mohol znamenať uplatnenie šikanózných návrhov a návrhov založených na tvrdení žalobcu, ktoré nevie preukázať. Priznanie právnej pomoci v takomto prípade by bolo možné označiť za nehospodárne a neefektívne.

6.9 Najvyšší súd Slovenskej republiky mal v prejednávanej veci za preukázané, že žalobkyňa svojou žiadosťou adresovanou žalovanému žiadala o poskytnutie právnej pomoci pri uplatnení náhrady škody voči domovým dôverníkom za morálnu škodu, problémy a stresy, cestovné výdavky a stratu času, ktoré jej svojou sťažnosťou adresovanou Mestu Žilina a svedeckými výpoveďami v rámci súdneho konania o vypratanie bytu spôsobili.

6.10 Základným predpokladom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu), vznik škody a existencia príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušením právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Z uvedeného vyplýva, že vzniknutá škoda musí byť spôsobená bez pochybností práve porušením právnej povinnosti, pričom existencia kauzálneho nexusu musí byť náležite preukázaná.

6.11 Žalobkyňa ako skutočnosť, ktorou malo dôjsť k porušeniu právnej povinnosti označila tvrdenia troch domových dôverníkov, uvedené v sťažnostiach adresovaných Mestu Žilina a zároveň obsiahnuté v ich svedeckých výpoveďach v rámci právoplatne skončeného súdneho konania. Krajský súd v Žiline pri rozhodovaní o povinnosti žalobkyne vypratať byt hodnotil okrem iného aj dôkazy v podobe zmieňovaných sťažností a svedeckých výpovedí domových dôverníkov. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, tento nemal dôvodné pochybnosti o pravdivosti výpovede týchto svedkov, pričom považoval na základe vykonaného dokazovania tvrdenia domových dôverníkov za preukázané, a teda pravdivé.

6.12 Najvyšší súd Slovenskej republiky po náležitom preskúmaní a vyhodnotení všetkých vyššie uvedených aspektov konštatoval, že sťažnosti a výpovede domových dôverníkov, ktorých pravdivosť hodnotil už krajský súd v rámci vykonaného dokazovania a tvorili jeden z podkladov pre právoplatné rozhodnutie krajského súdu, nie je možné klasifikovať ako porušenie právnej povinnosti a taktiež nemajú žiadnu príčinnú súvislosť s povinnosťou žalobkyne vypratať byt, teda tu neexistuje žiadny právny dôvod, prečo by jej domoví dôverníci boli povinní vyplatiť náhradu škody v sume nad 500,- € za to, že

je povinná vystáhomat sa z nájomného bytu, resp. že jej boli v súvislosti s týmto spôsobené problémy a stresy, cestovné výdavky a strata času.

6.13 Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade zatiaľ neboli splnené podmienky nároku na náhradu škody, a preto sa možno stotožniť s právnym názorom žalovaného, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Žiline, že v prejednávanej veci žalobkyňa nespĺnila jednu z troch podmienok ustanovených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., ktorých kumulatívne splnenie zákon na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci vyžaduje, a to konkrétne negatívne vymedzenú podmienku, že sa v danom prípade nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu.

6.14 V závere považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky za dôležité zdôrazniť, že vydanie napadnutého rozhodnutia zo strany žalovaného, ktorým nebol žalobkyni z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z., nijakým spôsobom neprejudikuje rozhodnutie súdu v prípadnom súdnom konaní, pričom právo žalobkyne domáhať sa ochrany svojich práv pred príslušným súdom ostáva zachované.

6.15 Po vyhodnotení závažnosti kasačných dôvodov žalobkyne vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Žiline a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 461 SSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby vyhovel kasačnej sťažnosti žalobkyne, pretože konanie pred správnym orgánom bolo súladné so zákonom a Krajský súd v Žiline postupoval preto vecne správne, keď žalobu zamietol podľa ustanovenia § 190 SSP.

6.16 Vychádzajúc z uvedeného a s ohľadom na to, že vznesené kasačné námietky neboli spôsobilé na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný, kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 SSP.

7.

7.1 O náhrade trov kasačného konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalobkyňa v kasačnom konaní úspech nemala a žalovanému náhrada trov kasačného konania zo zákona prislúcha len výnimočne (§ 168 SSP), preto žalobkyni ani žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.